

VALLANKUMOUKSELLISEN PROLETARIAATIN DEMOKRAATTISET TEHTÄVÄT ¹²⁷

Työväenliikkeen tietoisena ilmentäjänä sosialidemokratia asettaa tarkoituksensa kaikkien työtätekevien täydellisen vapauttamisen kaikenlaisesta sorrosta ja riistosta. Tämän tarkoituksensa saavuttaminen, tuotantovälineiden yksityisomistuksen hävittäminen ja sosialistisen yhteiskunnan luominen, vaatii kapitalismin tuotantovoimien erittäin korkeata kehitystä ja työväenluokan hyvin suurta järjestyneisyyttä. Ilman poliittista vapautta ei voida ajatella tuotantovoimien täydellistä kehittymistä nykyaikaisessa porvarillisessa yhteiskunnassa, ei laajaa, avointa ja vapaata luokkataistelua eikä proletariaatin joukkojen poliittista valistamista, kasvattamista ja yhteenliittämistä. Juuri sen vuoksi tietoinen proletariaatti asettaa aina tehtäväkseen päättäväisen taistelun täydellisen poliittisen vapauden puolesta, demokraattisen vallankumouksen puolesta.

Sitä tehtävää ei aseta itselleen yksistään proletariaatti. Porvaristo myös tarvitsee poliittista vapautta. Omistavien luokkien sivistyneet edustajat ovat aikoja sitten nostaneet vapauden lipun; vallankumouksellinen sivistyneistö, joka on lähtöisin pääasiallisesti noista luokista, on taistellut sankarillisesti vapauden puolesta. Mutta porvaristo kokonaisuudessaan ei kykene käymään päättäväistä taistelua itsevaltiutta vastaan; se pelkää kadottavansa tässä taistelussa omaisuutensa, joka sitoo sitä vallitsevaan yhteiskuntaan; se pelkää liian vallankumouksellista esiintymistä työläisten taholta, jotka eivät koskaan pysähdy yksistään demokraattiseen vallankumoukseen, vaan tulevat pyrkimään sosialistiseen kumoukseen; se pelkää täydellistä välien katkaisemista virkamiehistön, byrokratian kanssa, jonka edut on

tuhansin sitein yhdistetty omistavien luokkien etuihin. Sen vuoksi porvarilliselle vapaustaistelulle on ominaista arkuus, epäjohtonmukaisuus, puolinaisuus. Eräs proletariaatin tehtäviä on sysätä porvaristoa eteenpäin, asettaa koko kansalle täydellisen demokraattisen kumouksen tunnuksia, ryhtyä itsenäisesti ja rohkeasti toteuttamaan näitä tunnuksia, sanalla sanoen olla kärkijoukkona, etujoukkona taistelussa koko kansan vapauden puolesta.

Sen tehtävän täyttämiseksi Venäjän sosialidemokraattien on pitänyt jo monta kertaa käydä sotaa porvarillisen liberalismiin epäjohtonmukaisuutta vastaan. Palautamme mieleen esimerkiksi sen, kuinka hra Struve aloitti sensuuri-vapaan toimintansa Venäjän „vapauttamisen” puolesta esiintyvänä poliittisena taistelijana. Hän aloitti sen sillä Witten „Kirjelmään” liitettyllä esipuheellaan, jossa esitettiin täysin „shipovilainen” (nykyisten poliittisten jaottelujen kielellä puhuaksemme) tunnus: „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo”. Sosialidemokratia osoitti, kuinka takapajuisen, järjetön ja taantumuksellinen tuo tunnus on, vaati tarkoin määriteltyä ja päättäväistä demokraattista ohjelmaa. esitti itse sellaisen ohjelman puolueohjelmansa erottamattomana osana. Sosialidemokratian oli taisteltava demokraattisten tehtävien suppeata käsittämistä vastaan omista riveissään, kun niin sanotut ekonomistit mataloittivat kaikin keinoin noita tehtäviä, propagoivat „taloudellista taistelua isäntiä ja hallitusta vastaan”, vaativat, että on ehdottomasti aloitettava oikeuksien valloittamisesta, jatkettava poliittisella agitaatiolla ja vasta sitten, vähitellen (asteittaisuusteoria) siirryttävä poliittiseen taisteluun.

Poliittinen taistelu on nyt käynyt hirveän laajaksi. vallankumous on levinnyt koko maata käsittäväksi, maltillisimmista liberaaleista on tullut „äärimmäisiä”, ja saattaa tuntua siltä, että tuollaiset lähimenneisyyttä koskevat historialliset tiedot, joita juuri esitimme, eivät ole tässä paikallaan, että niillä ei voi olla mitään tekemistä elävän, myrskyisän nykyisyyden kanssa. Mutta siltä saattaa tuntua vain ensi katsaukselta. Sellaiset tunnuksot kuin perustava kokous, yleinen, välitön ja yhtäläinen äänioikeus äänestyksen ollessa salainen (jotka sosialidemokraatit ovat jo aikoja sitten ja muita enemmän esittäneet puolueohjelmassaan) ovat tietenkin tulleet kaikkien omiksi, ne on hyväksynyt illegaalinen „Osvobozhdenije”, ne on otettu

„Osvobozhdenije-liiton” ohjelmaan, ne ovat tulleet zemstvo-miesten tunnuksiksi, legaalinen lehdistö kertoo niitä vaikka millä tavalla. Venäjän porvarillisen demokratismin edistys viimeisten vuosien ja kuukausien aikana on epäilemätön. Porvarillinen demokratia ottaa oppia tapahtumista, hylkää alkeelliset tunnukset (sellaiset kuin shipovilainen: oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo), laahustaa vallankumouksen perässä. Mutta se nimenomaan laahustaa vallankumouksen perässä; vanhojen ristiriitojen tilalle, joita on ollut sen sanojen ja tekojen välillä, sen periaatteessa tunnustaman demokratismin ja „reaalipolitiikassa” noudattaman demokratismin välillä, syntyy uusia ristiriitoja, sillä vallankumouksen kasvu yhä korottaa demokratialle asetettuja vaatimuksia. Mutta porvarillinen demokratia, korottaessaan tunnuksiaan, jää aina jälkeen tapahtumista, laahustaa aina perässä, määrittelee aina nuo tunnukset joitakin asteita alhaisemmiksi kuin mitä todellisen vapauden puolesta käytävä todella vallankumouksellinen tosi taistelu vaatii.

Todellakin, ottakaa tuo jo laajalti levinneeksi, yleisesti tunnustetuksi tullut tunnus: perustava kokous yleisen j.n.e. äänioikeuden perusteella. Onko se riittävä johdonmukaisen demokratismin kannalta katsoen? Onko se riittävä nykyhetken päivänpolttavien vallankumouksellisten tehtävien kannalta katsoen? Näihin molempiin kysymyksiin ei voida vastata muuten kuin kieltävästi. Tullakseen vakuuttuneeksi siitä ei tarvitse muuta kuin analysoida huolellisesti puolueohjelmamme, jota järjestömme muistavat, siteeraavat ja levittävät valittevasti liian harvoin. (Onnellisena poikkeuksena, jota sopii laajalti seurata, mainitsemme puolueemme ohjelman hiljattain suoritetun uudestaan julkaisemisen Riian, Voronezhin ja Moskovan komiteain lentolehtisissä.) Meidän ohjelmassamme myös tunnustetaan tärkeimmäksi yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnus (sovimme, että lyhyiden vuoksi merkitsemme sanalla: „yleiskansallinen” yleistä j.n.e. äänioikeutta). Mutta tämä tunnus ei ole ohjelmassamme irrallisena, vaan sellaisessa tekstiyhteydessä, sellaisin lisäyksin ja selityksin, jotka tekevät mahdollomaksi sen väärintulkittamisen niiden henkilöiden taholta, jotka taistelevat epäjohdonmukaisemmin vapauden puolesta tai vieläpä taistelevat vapautta vastaan. Tuo tunnus on ohjelmassamme seuraavien tunnuksien yhteydessä: 1) tsaarin itsevaltiuden *kukistaminen*; 2) demokraat-

tisen *tasavallan* pystyttäminen sen tilalle; 3) demokraattisella perustuslailla taattu *kansan itsevaltius*, s.o. *kaiken* ylimmän valtiovallan keskittäminen sellaisen lakiasäättävän kokouksen käsiin, joka on kokoonpantu kansan edustajista ja muodostaa yhden kamarin.

Voidaanko epäillä sitä, että kaikkien näiden tunnusten hyväksyminen on ehdotonta jokaiselle johdonmukaiselle demokraatille? Merkitseehän sana „demokraatti” niin kieliopillisen sisältönsä kuin sen poliittisen merkityksensäkin puolesta, jonka Euroopan koko historia on sille antanut, seuraavaa: kansan itsevaltiuden kannattaja. On siis naurettavaa puhua demokratismista ja samaan aikaan hyljätä vaikkapa yksikin noista tunnuksista. Mutta se perusristriita, kun porvaristo pyrkii säilyttämään hinnalla millä hyvänsä yksityisomistuksen ja toivoo voivansa hankkia vapauden, on niin syvä, että liberaalisen porvariston edustajat ja kannattajat joutuvat kiertämättä tähän naurettavaan asemaan. Venäjällä, kuten kaikille on tunnettua, muodostuu hirveän nopeasti sangen laaja liberaalinen puolue, johon kuuluu sekä „Osvobozhdenije-liitto” että suuri joukko zemstvomiehiä ja sellaiset lehdet kuin „Nasha Zhizn”, „Nashi Dni”, „Syn Otetshestva”, „Russkije Vedomosti” y.m., j.n.e. Tätä liberaalis-porvarillista puoluetta miellyttää se, että sitä nimitettäisiin „perustuslaillis-demokraattiseksi” puolueeksi. Mutta todellisuudessa, kuten illegaalisen „Osvobozhdenijen” ilmoituksista ja ohjelmasta näkyy, tämä puolue on *monarkistinen*. Se ei lainkaan halua tasavalttaa. Se ei halua yhtä kamaria ja säättää ylähuonetta varten välillisen ja tosiasiallisesti ei-yleisen äänioikeuden (asuinpaikan vakinaisuuden sensus). Se ei lainkaan halua *kaiken* ylimmän valtiovallan siirtymistä kansan käsiin (vaikka se näön vuoksi puhuu hyvin mielellään vallan siirtymisestä kansalle!). Se ei halua itsevaltiuden *kukistamista*, se haluaa vain vallan jakamista 1) monarkian, 2) ylähuoneen (jossa tulevat olemaan enemmistönä maanomistajat ja kapitalistit) ja 3) alahuoneen kesken, joka *yksin vain* rakentuu demokraattisille perustoille.

Olemme siis tekemisissä sen eittämättömän tosiasian kanssa, että „demokraattinen” porvaristomme vieläpä edistyneimpien, sivistyneimpien, välittömästi pääomalle vähimmin alistettujen edustajiensakin ominaisuudessa laahustaa vallankumouksen perässä. Tuo „demokraattinen” puolue

pelkää kansan itsevaltiutta. Toistaessaan yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnustamme se todellisuudessa väärentää kokonaan tämän tunnuksen sisällön ja merkityksen, se pettää kansaa käyttämällä tätä tunnusta, oikeammin sanoen, väärinkäyttämällä tätä tunnusta.

Mikä on „yleiskansallinen perustava” kokous? Se on sellainen kokous, joka ensinnäkin todella ilmaisee kansan tahdon;— sitä varten tarvitaan yleistä j.n.e. äänioikeutta ja täydellistä vaaliagitaatiivapauden takaamista. Se on sellainen kokous, jolla toiseksi *on todellakin voimaa ja valtaa* sellaisen valtiojärjestelmän „perustamiseen”, joka turvaa kansan itsevaltiuden. On päivänselvää, että ilman näitä kahta ehtoa kokous ei voi olla sen enempää todella yleiskansallinen kuin todella perustavakaan. Mutta samaan aikaan liberaaliset porvarimme, perustuslailliset monarkistimme (jotka kansan pilkaksi nimittävät itseään demokraateiksi) eivät halua turvata reaalisesti *kumpakaan* noista ehdoista! He eivät ole ainoastaan turvaamatta millään täydellistä vaaliagitaatiivapautta ja voiman ja vallan todellista siirtymistä perustavan kokouksen käsiin, vaan he päinvastoin *turvaavat* sen, että kumpikaan niistä *ei tule olemaan mahdollinen*, sillä he turvaavat monarkian. Reaalinen valta ja voima jää Nikolai Verisen käsiin: se merkitsee, että kansan pahin vihollinen, kutsuessaan koolle kokouksen, „turvaa” vaalien yleiskansallisen ja vapaan luonteen. Kuinka demokraattista se onkaan, eikö totta? Se merkitsee, että perustavalla kokouksella ei tule koskaan olemaan eikä pidäkään (liberaalisten porvarien käsityksen mukaan) koskaan olla kaikkea voimaa ja kaikkea valtaa; sen on jäätävä kokonaan ilman voimaa ja kokonaan ilman valtaa; sen on vain *neuvoteltava, sovittava, tingittävä, hierottava kauppa* Nikolai II kanssa siitä, että hän lahjoittaisi sille, kokoukselle, osasia tsaarivallastaan! Yleisellä äänestyksellä valittu perustava kokous ei eroa missään suhteessa alahuoneesta. Siis liberaalinen porvaristo aikoo käyttää perustavaa kokousta, joka kutsutaan koolle kansan tahdon ilmaisemista ja läpiviemistä varten, yläkamarin ja sen lisäksi vielä monarkian tahdon, Nikolain tahdon „pystyttämiseksi” *kansan tahdon ylle*.

Eikö ole ilmeistä, että puhuessaan, paasatessaan ja huuataessaan yleiskansallisesta perustavasta kokouksesta herrat liberaaliset porvarit, osvobozhdenijalaiset, valmistelevat

todellisuudessa *kansanvastaista neuvottelevaa* kokousta? Kansan vapauttamisen asemesta he tahtovat alistaa kansan perustuslaillista tietä ensinnäkin tsaarin valtaan (monarkistinen periaate) ja toiseksi järjestyneen suurporvariston valtaan (ylähuone).

Se, ken haluaa väittää tätä johtopäätöstä vastaan, yrittäköön todistaa: 1) että kansan tahdon todellinen ilmaisu vaaleissa on mahdollista ilman täydellistä agitaatiovapautta ja ilman niiden kaikenlaisten etuoikeuksien tosiasiallista hävittämistä, jotka tsaarihallituksella saattaisi olla tuossa agitaatiossa; 2) että edustajien kokous, jolla ei ole käsissään reaalista voimaa ja valtaa, mitkä jäävät tsaarin käsiin, ei todellisuudessa ole pelkkä neuvotteleva kokous. Vain ovelat petkuttajat tai toivottomat tyhmyrit saattavat ryhtyä todistelemaan näistä jompaakumpaa. Historia todistaa kumoamattomasti, että edustava kokous, joka on olemassa monarkiavallan rinnalla, on niin kauan, kunnes tuo valta säilyy monarkian käsissä, todellisuudessa neuvotteleva kokous, joka ei alistu monarkin tahtoa kansan tahtoon, vaan ainoastaan *sovittaa* keskenään kansan tahdon ja monarkin tahdon, s.o. jakaa vallan monarkin ja kansan kesken, tinkimällä tinkii uutta järjestelmää, mutta ei pystytä sitä. Historia todistaa kumoamattomasti, että ilman väliaikaisen vallankumoushallituksen pystyttämistä vallankumousta vastaan taistelevan hallituksen tilalle ei voi olla puhettakaan todella vapaista vaaleista, *koko* kansan jotakuinkin täydellisestä tutustuttamisesta vaalien merkitykseen ja luonteeseen. Jos hetkiseksi olettaisimmekin mahdolliseksi sen, mikä on uskomatonta ja mahdotonta, nimittäin, että tsaarihallitus, päätettyään kutsua koolle „perustavan” (lue: neuvottelevan) kokouksen, turvaa *muodollisesti* agitaatiovapauden, niin sittenkin sen käsiin jäävät kaikki ne valtavat etuisuudet ja etuoikeudet agitaatiotyössä, jotka järjestynyt valtiovalta suo: näitä etuisuuksia ja etuoikeuksia tulee ensimmäisen kansankokouksen vaaliagitaatiossa käyttämään hyväkseen se, ken on kaikin keinoin polkenut kansaa ja jolta kansa on alkanut ottaa väkivalloin vapautta.

Sanalla sanoen tulemme taaskin samaan johtopäätökseen, johon tulimme viimekin kerralla („Proletari” № 3) * tarkastellessamme tätä kysymystä toiselta taholta.

* Ks. tätä osaa, ss. 486—487. *Toim.*

Yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnus sinänsä, erillisenä otettuna, on tällä haavaa monarkistisen porvariston tunnus, porvariston ja tsaarihallituksen välisen sopimuksenteon tunnus. Vallankumoustaistelun tunnuksena voi olla vain tsaarihallituksen kukistaminen ja väliaikaisen vallankumousohallituksen pystyttäminen sen tilalle, vallankumousohallituksen, jonka tulee kutsua koolle yleiskansallinen perustava kokous. Alkoon Venäjän proletariaatti luoko itselleen harhakuvitelmia tämän suhteen: yleisen kiihtymyksen kohussa sitä petetään käyttämällä sen omia tunnuksia. Jos me emme kykene asettamaan hallituksen aseellisen voiman vastapainoksi aseistetun kansan voimaa, jos tsaarihallitusta ei murskata täydellisesti ja pystytetä sen tilalle väliaikaista vallankumousohallitusta,— niin silloin jokainen edustava kokous, annettakoonpa sille millaisia yleiskansallisen ja perustavan kokouksen arvonimiä hyvänsä, osoittautuu todellisuudessa suurporvariston edustajain kokoukseksi, joka hieroo kauppoja tsaarin kanssa vallan jakamisesta hänen ja suurporvariston kesken.

Mitä enemmän kansan taistelu tsaaria vastaan lähenee päättävää loppuratkaisuaan, mitä todennäköisempää on kansan edustajien koollekutsumista koskevan vaatimuksen pikainen toteuttaminen, sitä ankarammin on vallankumouksellisen proletariaatin pidettävä silmällä „demokraattista” porvaristoa. Mitä pikemmin me valloitamme vapauden, sitä nopeammin tuo proletariaatin liittolainen muuttuu sen viholliseksi. Ja tuon muuttumisen hämäämistä auttaa ensinnäkin porvariston muka demokraattisten tunnusten epäselvyys, vaillinaisuus ja epämääräisyys ja toiseksi pyrkimys tehdä proletariaatin tunnukset fraasiksi, vaihtaa vapauden ja vallankumouksen *reaaliset* takeet suusanallisiin lupauksiin. Työläisiltä vaaditaan nyt kymmenkertaista huomiota ja „demokraattien” valpasta silmälläpitoa. Sanat: „yleiskansallinen perustava kokous” osoittautuvat tyhjiksi sanoiksi, ellei tuo kokous pysty vaalien ja vaaliagitaation reaalisten ehtojen vuoksi ilmaisemaan kansan tahtoa, ellei se kykene itsenäisesti pystyttämään uutta järjestelmää. Painopiste siirtyy nyt yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumista koskevasta kysymyksestä tämän koollekutsumisen *keinoja* koskevaan kysymykseen. Me

elämme ratkaisevien tapahtumien aattoa. Luottamatta yleisdemokraattisiin tunnuksiin proletariaatin on asetettava niiden vastapainoksi omat proletaarisesti demokraattiset tunnuksensa koko laajuudessaan. Vain näiden tunnusten johtama voima voi todella turvata vallankumouksen täydellisen voiton.

*„Proletari” № 4,
kesäkuun 17 (4) pñä 1905*

*Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan*